

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618010216
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kurák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5618010216.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Kuráka a sudcov JUDr. Moniky Liptákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, na neverejnom zasadnutí konanom 28. júna 2022 prejednal odvolania podané obžalovaným Mgr. M. T., nar. X.X.XXXX a obžalovaným L. O., nar. XX.XX.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/50/2018 z 29.7.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/50/2018 z 29.7.2021.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/50/2018 z 29.7.2021 boli obžalovaní Mgr. M. T. a L. O. uznaní vinnými zo zločinu porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenej dobe od októbra 2015 do decembra 2015 po predchádzajúcej vzájomnej dohode prostredníctvom spoločnosti T-Les Záhorie s.r.o., so sídlom Jána Hollého 586/69, Borský Mikuláš, IČO: 36 840 858, oslovenej L. O., ktorá realizovala výrub drevín dodávateľským spôsobom s vedomím a súhlasom obžalovaného Mgr. M. T.,

- na parcelách C KN 1202/2, 1202/16 a 1202/20 v k.ú. P., okres U. O., ktoré sú vedené ako trvalé trávne porasty, v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny, a to Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z., § 47 ods. 7, ods. 8 tohto zákona, uskutočnili neoprávnený výrub 223 ks drevín, a to borovíc, smrekov, vrb a topoľov, na ktoré sa nevzťahoval súhlas na výrub č. ŽPD-2014/00663-04/Chv z 24.3.2014, vydaný rozhodnutím Mesta Liptovský Mikuláš, útvarom životného prostredia a poľnohospodárstva pre žiadateľa Mgr. M. T., bytom D. N. XX, čím spôsobili Slovenskej republike škodu 387 612,- eur predstavujúcu spoločenskú hodnotu vyrúbaných drevín.

Za to im súd podľa § 306 ods. 3, § 38 ods. 3 (§ 36 písm. j/) Tr. zák., každému z nich, uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody u obžalovaných podmienene odložil a zároveň obžalovaným uložil probačný dohľad nad správaním obžalovaných v skúšobnej dobe vo výmere 2 roky.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd určil obžalovaným skúšobnú dobu, každému z nich, vo výmere 2 roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. (v znení účinnom do 31.12.2019) súd uložil obžalovaným povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu počas skúšobnej doby.

Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. súd uložil obžalovaným povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom na súde v mieste ich pobytu podľa konkrétneho určenia probačného a mediačného úradníka, a to počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodenú Slovenskú republiku, za ktorú koná Okresný úrad Liptovský Mikuláš, odbor starostlivosti o životné prostredie, s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť, pretože bol v zákonnej lehote napadnutý odvolaniami oboch obžalovaných.

Obžalovaný Mgr. M. T. podané odvolanie odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Lukáša Kysuckého (č.l. 811-817 spisu). Úvodom podaného odvolania obžalovaný opísal výrokové časti a odôvodnenie napadnutého rozsudku. Ďalej uviedol nasledovne odvolacie argumenty:

„Skutkové a právne závery, na ktoré súd poukazuje a z ktorých vyvodil trestnoprávnu zodpovednosť voči obž. Mgr. T., nie je možné akceptovať a stotožniť sa s nimi, pretože na rozdiel od súdu máme za to, že takýto záver z vykonaného dokazovania nevyplýva a dôkazy, o ktoré opiera súd svoje skutkové zistenia a na ktoré poukazuje, nesvedčia v neprospech obžalovaného a neusvedčujú ho zo žalovaného zločinu porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 ods. 1, 3 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zákona.

Obžalovaný Mgr. T. poprel spáchanie skutku, potvrdil, že je vlastníkom nehnuteľností v kat. území P., a to parcela KN 1202/2, 1202/16 a 1202/20, a že požiadal v roku 2014 cestou splnomocneného zástupcu pána L. O. o povolenie k výrubu na týchto nehnuteľnostiach a následne na zabezpečenie a realizáciu prác. On osobne sa nezúčastnil rokovaní na Meste Liptovský Mikuláš, ohliadky na mieste samom, nekomunikoval so zástupcami spoločnosti T-Les Záhorie, s.r.o. a ani s pracovníkmi, ktorí reálne výrub a odvoz realizovali. Na túto činnosť splnomocnil L. O., ktorý v jeho mene a na základe plnej moci činnosť vykonal.

Obžalovaný L. O. vo svojej výpovedi potvrdil skutočnosti uvádzané obžalovaným T. a bližšie sa vyjadril k rokovaniam a okolnostiam, za akých došlo k realizácii výrubov stromov a kríkov zo sporných nehnuteľností. Svedok A. H. vypovedal, že práce vykonávala firma T-Les Záhorie na základe objednávky pána O., ktorý priniesol všetky povolenia, povedal, čo je povolené a čo nie, tento pri stretnutí mu ukázal povolenie spolu s mapami, on osobne s obžalovaným T. vo vzťahu k výrubu a rozsahu nekomunikoval. Svedok A. H. vypovedal, že ho oslovil obžalovaný O. o vykonanie prác, stretli sa na mieste, kde sa mala práca vykonávať, prítomný bol aj svedok A. H., po vysvetlení rozsahu prác oslovili T. a pilčíkov, ktorých mal na starosti S., začali sa práce spojené s výrubom a štiepkovaním, on osobne komunikoval len s O. a výrub vykonávali iba na označených stromoch. S obžalovaným T. sa o výrube ne bavil.

Svedok M. T. potvrdil, že ťažba na nehnuteľnostiach v k.ú. P. začala v júni, júli 2015, on mal na starosti vývoz, v prípade potreby komunikoval s obž. O., mal na neho telefónne číslo, obž. T. tam videl možno raz, ale tento do výrubu nezasahoval a rúbali stromy, ktoré boli vyznačené. Bližšie okolnosti ku skutku nevedel uviesť.

Svedok M. S. vypovedal, že na základe požiadavky pána H. spolu s F. W. pilili stromy v uvedenej lokalite, on komunikoval len s A. H. z T-Lesu a pilili sa stromy, ktoré boli označené už pred výrubom. On osobne pilil len označené stromy.

Svedok F. O. následne potvrdil výpoveď M. S., z obžalovaných poznal O., ktorého na mieste výrubu videl.

Uvedení svedkovia realizovali a podieľali sa na výrube drevín a kríkov z parcel KN 1202/2, 1202/16 a 1202/20, a ktorí pracovali v prospech spoločnosti T-Les Záhorie. Z výpovede týchto

svedkov nevyplývajú skutočnosti uvádzané súdom, podľa ktorého svedkovia majú usvedčovať obž. Mgr. T., že sa mal dopustiť skutku kladeného mu za vinu. Ani jeden zo svedkov nepotvrdil, že by obž. Mgr. T. realizoval nejaký výrub, t. j. že by sa podieľal aktívne pri výrube, pretože tento s nimi nekomunikoval, neukazoval im v prírode priestor, na ktorom sa má výrub vykonať, neukazoval im povolenia, na základe ktorých je výrub legitímny, nedohadoval s nimi žiadne bližšie podmienky, za ktorých sa má výrub vykonať. V tomto smere záver súdu je nelogický, keď hodnotí tieto svedecké

výpovede ako dôkazy, ktoré majú usvedčovať obžalovaného z páchania trestnej činnosti. Rovnako tak nie je možné prisvedčiť súdu citujem: „je ťažko uveriteľné, že obžalovaný Mgr. T. nemal vedomosť o rozsahu výrubu na jeho pozemkoch, práve naopak, práve s jeho vedomím a súhlasom realizovala výrub drevín spoločnosť T-Les Záhorie“.

Takýto záver je neodôvodnený, neopodstatnený a arbitrárny. Súd nemôže založiť svoje rozhodnutie na úvahách, ktoré nemajú oporu v dôkazoch, ktoré boli vykonané. Skutočnosť, že obžalovaný T. udelil plnomocenstvo obž. O. na udelenie súhlasu na výrub drevín a krov na nehnuteľnostiach, ktorých je vlastníkom, a že Mesto Liptovský Mikuláš rozhodnutím zo dňa 24.3.2014 pod č. ŽPV-2014/00663-04-Chv rozhodlo o jeho žiadosti, nemôže byť dôkazom v jeho neprospech tak, ako to navodzuje súd, keď uvádza, že obžalovaný T. bol práve ten, ktorý mal na výrube drevín na jeho pozemkoch záujem. Obžalovaný Mgr. T. mal záujem na výrube drevín a stromov na sporných nehnuteľnostiach v zmysle žiadosti a v súlade so zákonom požiadal o ich výrub a je neprípustné, aby tento právne čistý spôsob, ktorý bol uplatnený v súlade so zákonom 543/2002 Z.z. bol vnímaný a posudzovaný v jeho neprospech tak, ako to urobil súd bez ďalších dôkazov, o ktoré by svoje tvrdenia opieral. Dávam do pozornosti, že pokiaľ aj súd hodnotil výpovede svedkov uvádzaných v odôvodnení, ani pri jednom neuviedol aktívnu súčinnosť obž. T., inými slovami povedané, z ich výpovede mal súd preukázanú iba tú skutočnosť, že bol vykonávaný výrub v lokalite P. bez toho, aby obžalovaný T. sa aktívne na tomto výrube a rozsahu podieľal a všetci svedkovia potvrdili, že výrub sa dotýkal iba označených stromov.

V konaní bol dňa 20.4.2016 pribratý znalec Ing. Michal Budinský z odvetvia lesného hospodárstva a oceňovania lesa. Vypracoval Znalecký posudok č. 2/2016, v ktorom určil spoločenskú hodnotu vyrúbaných drevín okrem iného na parcelách KNC 1202/2, 1202/16, 1202/20 kat. územie P.. Znalecký posudok vypracoval po tom, ako sa zúčastnil obhliadok na mieste činu, a to v dňoch 10.5.2016, 19.5.2016, 26.5.2016, 30.5.2016 a 10.6.2016.

Po námietke obhajoby, že znalec Ing. Budinský, ktorý vypracoval znalecký posudok, nebol príslušný na vyčíslenie hodnoty drevín, pretože nebol zapísaný v príslušnom odbore ako znalec, súd vykonal dopyt na Ministerstvo spravodlivosti SR, ktoré v stanovisku zo dňa 8.10.2019 uviedlo, že znalec zapísaný v odbore lesníctvo, odvetví odhad hodnoty lesov nie je príslušný na posúdenie majetkovej škody, ani spoločenskej hodnoty drevín. Znalec zapísaný v danom odvetví stanovuje všeobecnú hodnotu lesných pozemkov, vrátane stromov, ktoré sa nachádzajú na pozemkoch, ale nestanovuje škody, ktoré vznikli v dôsledku nelegálnej ťažby dreva.

Po intervencii obhajoby o nepríslušnosti znalca Ing. Budinského v konaní a stanovisku MS SR, prokuratúra ako strana konania predložila súdu vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín v kat. území P. na pozemku KNC 1202/2, 1202/16 a 1202/20 vypracovanej ŠOP SR, správa TANAP, v mene ktorej konal Ing. A. O. ako riaditeľ. Z predloženého vyčíslenia spoločenskej hodnoty drevín spracovateľ vychádzal z biometrických charakteristík, t.j. obvody, výšky pňov, ako aj druhy drevín boli pre výpočet spoločenskej hodnoty prevzaté priamo z príloh žiadostí ORP-106/2-VYS-LM-2016. Ďalej sa v správe konštatuje, že podľa znaleckého posudku č. 2/2016 z výpočtu spoločenskej hodnoty na parcelách KNC č. 1202/2 a 1202/16 boli vylúčené stromy, u ktorých druh dreveniny a redukovaný obvod v dl. 3 zodpovedal rozhodnutiu ŽPD-2014/0063-04/Chv zo dňa 24.3.2014. Z obsahu vyčíslenia spoločenskej hodnoty drevín je preukázané, že spracovateľ vychádzal zo znaleckého posudku znalca Ing. Budinského č. 2/2016, t.j. použil pre vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín podklady získané znalcom Ing. Budinským jednak z obhliadok, ktoré vykonal spolu s vyšetrovateľom, čo je neprípustné. Spracovateľ mal vyčísliť spoločenskú hodnotu drevín samostatnou svojou činnosťou, pretože z nezákonne získaného dôkazu nemožno založiť zákonnosť.

Poukazujem na ustanovenie § 119 Tr. poriadku ods.

(3) Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, preverka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Podľa § 154 Trestného poriadku, ods.

(1) Obhliadka sa vykonáva, ak majú byť priamym pozorovaním objasnené skutočnosti dôležité pre trestné konanie, najmä ak by mohli byť zistené alebo zaistené akékoľvek stopy. Obhliadky sa môže zúčastniť osoba, ktorá vykonáva odbornú činnosť, alebo pribratý znalec.

Pri vykonaní obhliadky sa vždy spíše zápisnica, ktorá musí obsahovať úplný opis predmetu obhliadky. K zápisnici treba pripojiť zvukové, obrazové alebo obrazovo-zvukové záznamy, náčrty a iné vyhotovené dokumenty a pomôcky.

Obhliadku vykonáva orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom súd.

Podklady pre vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín v kat. území P. zo dňa 29.11.2019 boli získané v rozpore s ust. § 119 ods. 3 Trestného poriadku, tieto nemôžu slúžiť ako dôkaz na vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín, pretože znalec Ing. Michal Budinský nemal odbornú spôsobilosť na činnosť, ktorú vykonával počas obhliadok a z tohto dôvodu bola obhliadka vykonaná v rozpore s ust. § 154 Tr. poriadku. Dôkazy získané takýmto postupom sú postihnuté absolútnou vadou, t.j. získané v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku. Nezákonnosťou sú postihnuté aj všetky ďalšie dôkazy, ktoré boli získané na základe nezákonného postupu a takto vykonané dôkazy sú neprípustné pre ich absolútnu nulitu.

V tejto súvislosti podporne poukazujem aj na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III.ÚS 501/04, ktorého práva veta znie: „legitímne úsilie štátu potláčať závažnú a spoločensky nebezpečnú a nežiaducu kriminalitu nemôže byť realizované tak, že orgány činné v trestnom konaní uskutočnia k dosiahnutiu tohto účelu čokoľvek, čo považujú v danú chvíľu z hľadiska chceného a predsavzatého cieľa za vhodné.“ Nezákonný postup pri zaistení dôkazu obhliadkou je povinnosťou orgánu verejnej moci zhodnotiť v zmysle zásady, že na neprávne nemôže byť založené právo a dôkazy získané pri nezákonnej obhliadke sú procesne nepoužiteľné na založenie viny obžalovaného. Táto skutočnosť je nesmierne dôležitá, pretože ide o primárny dôkaz, ktorý zakladá trestnosť skutku a jeho jednotu. S poukazom na argumentáciu mám za to, že obhliadky vykonané znalcom, ako aj samotný znalecký posudok 2/2016 vypracovaný Ing. Budinským je nepoužiteľný, na čo aj súd reagoval, keď znalca nevypočul a znalecký posudok neakceptoval.

Napriek vyššie uvedenému súd akceptoval vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín v kat. území P. s odôvodnením, že odborná spôsobilosť Ing. Budinského nebola spochybnená žiadnym dôkazom, jeho erudovanosť je potvrdená aj výpoveďou svedka Ing. C. a z pohľadu súdu je vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín procesne použiteľným dôkazom. K uvedenej argumentácii poukazujeme na vyjadrenie obsiahnuté vo vyčíslení spoločenskej hodnoty drevín kat. územie P., kde spracovateľ vylúčil stromy, ktoré zodpovedali rozhodnutiu ŽPD-2014/0063-04/Chv.

Z ustanovenia § 154 Tr. poriadku vyplýva, za akým účelom sa vykonáva obhliadka a kto má byť na nej účastný. Vzhľadom k tomu, že Ing. Michal Budinský sa obhliadky zúčastnil ako znalec, avšak do pôsobnosti jeho znaleckej činnosti nespadá ohodnocovanie spoločenskej hodnoty drevín, nemožno tento úkon akceptovať za zákonný z dôvodov, ako uvádza súd. V neposlednom rade účelom obhliadky bolo zistenie množstva zrezania drevín, doba zrezania drevín a stanovenie spoločenskej hodnoty s jej následným vyčíslením, čo nebolo objektívnym spôsobom spracovateľom vyčíslenia spoločenskej hodnoty drevín preukázané, nemožno toto vyčíslenie akceptovať. V tomto smere je rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš nepresvedčivý, pretože neobsahuje odôvodnenie, ktoré spĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti, a je značne arbitrárny. Právo na spravodlivý proces zahŕňa i povinnosť súdov vysporiadať sa so všetkým, čo v priebehu konania vyšlo najavo a čo procesné strany tvrdia, keď to má vzťah k meritu veci. Ak súdy túto zákonnú povinnosť nedodržia, a to jednak tým, že so zistenými skutočnosťami alebo tvrdenými námietkami sa nezaoberajú vôbec, alebo sa s nimi vysporiadajú nedostatočným spôsobom, má to za následok nedostatok konania a ide o zásah práva na spravodlivý proces.

Za arbitrárne zaobranie sa argumentmi procesnej strany možno považovať činnosť súdu, ktorý nedostatočne reagoval na námietky strany konania a prečo ich považuje za nesprávne, alebo irelevantné.

Vo vzťahu k svedkom súd opisným spôsobom uviedol skutočnosti, o ktorých vypovedali bez toho, aby konkrétne uviedol, čo tieto preukazovali vo vzťahu k obžalovanému Mgr. T., t.j. čo tieto dôkazné prostriedky preukázali ku skutku kladenému mu za vinu. Rovnako tak listinné dôkazy, na ktoré súd poukazuje v odôvodnení rozsudku a ktoré rozoberal, nemožno považovať za dôkazy preukazujúce páchanie skutku obžalovaným, ide iba o objektivizáciu v tom čase existujúceho stavu.

Konštrukcia skutku vo vzťahu k obžalovanému je postavená na tom, že prostredníctvom tretieho subjektu sa mal dopustiť trestného činu porušovania ochrany stromov a krov, pričom v odôvodnení rozsudku nepoukazuje na žiadny dôkaz, ktorý by túto skutočnosť mal za preukázanú. Všetci pracovníci spoločnosti T-Les Záhorie, ako aj pilčici reálne vykonávajúci výrub nepotvrdili komunikáciu s obžalovaným T. a potvrdili tú skutočnosť, že vyrúbali iba stromy označené na nehnuteľnostiach v súlade s rozhodnutím Mesta Liptovský Mikuláš.

Z hľadiska subjektívnej stránky trestného činu porušovania stromov a krov podľa § 306 Tr. zákona sa vyžaduje úmyselné zavinenie.

Podľa § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne ak páchatel, chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto

zákonom, alebo

vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Zavinenie teda tvorí základ trestnej zodpovednosti a bez zavinenia nemôžeme hovoriť o trestnom čine. Zavinenie sa musí vzťahovať na všetky skutočnosti, ktoré tvoria znaky skutkovej podstaty trestného činu a musí existovať v čase činu. Vyjadruje vnútorný psychický stav páchatel'a k podstatným zločkám trestného činu.

Z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní nebol produkován jediný priamy, či nepriamy dôkaz, že by obžalovaný mal úmysel spáchať skutok kladený mu za vinu. Úvahy súdu vyjadrené na str. 24, ods. 3 odôvodnenia napadnutého rozsudku by mali byť podporené a preukázané dôkazmi, na ktoré by mal súd prihliadať. Každá úvaha, každá pravdepodobnosť bez dôkazov je len špekulatívny akt spôsobujúci arbitrárnosť rozhodnutia.

Súdne rozhodnutie musí vychádzať z dôkaznej situácie, ktorá je objektívne daná a hodnotenie dôkazov nemôže byť celkom absolútne ponechané na voľnú úvahu rozhodujúceho súdu, ale toto musí zohľadniť skutočnosti a dôkazy preukázané vo vzťahu k trestnej činnosti obžalovaného.

V súdenom prípade dôkazná situácia neumožňuje urobiť záver v neprospech obžalovaného, pretože vina musí byť preukázaná na základe takých dôkazov, ktoré vylučujú akúkoľvek pochybnosť a tieto musia byť získané zákonným spôsobom.

Navrhujem odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. 2T/50/2018 zo dňa 29.7.2021 zrušil podľa § 321 Trestného poriadku a v zmysle 285 písm. b) Trestného poriadku ma spod obžaloby oslobodil."

Obžalovaný L. O. podané odvolanie odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Adriána Kuceka (č.l. 820-824 spisu). Úvodom podaného odvolania obžalovaný opísal výrokové časti napadnutého rozsudku. Ďalej uviedol nasledovne odvolacie argumenty:

„Hneď v úvode tohto odvolania je potrebné uviesť, že napadnutý rozsudok je predčasný, a teda nezákonný, nakoľko vychádza z nesprávne prijatých skutkových zistení, pričom nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení vychádza najmä z nedostatočného a nesprávneho hodnotenia dôkazov v intenciách ustanovenia § 2 ods.12 Trestného poriadku. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa vzbudzujú dôvodnú pochybnosť o ich správnosti a úplnosti, pričom úplne absentujú relevantné skutkové úvahy, ktorými sa súd prvého stupňa mal riadiť pri hodnotení zisteného skutkového stavu. Rovnako absentujú relevantné právne úvahy, ktoré mal súd prvého stupňa aplikovať na ním zistené skutkové závery. Súdu prvého stupňa teda možno vytknúť podstatné chyby konania, ktoré predchádzali napadnutým výrokom rozsudku, a to najmä preto, že boli porušené ustanovenia Trestného poriadku, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci a správnosť skutkových zistení napadnutých výrokov. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný z dôvodu, že jeho odôvodnenie, teda obsahová stránka nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 168 ods.1 Trestného poriadku.

Právne východiská

Podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, veta prvá, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným podľa zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Podľa § 142 Trestného poriadku veta prvá ak pre zložitost' objasňovanej skutočnosti nie je postup podľa § 141 postačujúci, priberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku.

Vady napadnutého rozsudku

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že sa súd prvého stupňa vyššie uvedenými ustanoveniami Trestného zákona a Trestného poriadku dôsledne neriadil. V prvom rade je potrebné poukázať na zásadný nedostatok napadnutého rozsudku, ktorý spočíva v jeho nedostatočnom odôvodnení v intenciách ustanovenia § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Súd prvého stupňa v podstate len mechanicky rekapituloval vykonané dôkazy tým, že oboznámil ich stručný obsah. V danej súvislosti sa žiada zdôrazniť, že hodnotenie vykonaných dôkazov, najmä, nie však výlučne výpovedí svedkov a obžalovaných, vykonal súd prvého stupňa nedôsledne a nedostatočne. Súd prvého stupňa pri skutkových zisteniach vychádzal z vykonaných listinných dôkazov, ktoré z obsahu napadnutého rozsudku tvoria podstatnú časť jeho skutkových úvah, pričom však ich výpovednú hodnotu z hľadiska preukázania viny nemožno preceňovať. Nebolo totiž sporné, že na dotknutých parcelách, tak ako sú opísané v skutkovej vete napadnutého rozsudku a ako vyplývajú aj z rozhodnutia mesta Liptovský Mikuláš č. ŽPD-2014/00663-04/Chv z 24.03.2014 (ďalej len „rozhodnutie mesta Liptovský Mikuláš“) došlo k výrubu drevín a krov. Esenciálnou skutkovou otázkou majúcou podstatný význam pre rozhodnutie vo veci bolo zistenie, kto vykonal neoprávnený výrub drevín, a za akých okolností. V danej súvislosti však treba poznamenať, že zostáva nezodpovedané, z akého dôvodu súd prvého stupňa zahrnul do skutkovej vety napadnutého rozsudku zahrnul aj parc. č. KN- C 1202/20 v k.ú. P., okres U. O. (nad rámec parcel označených v rozhodnutí mesta Liptovský Mikuláš).

Z vyššie uvedeného potom možno konštatovať, že súd prvého stupňa podcenil význam takých skutkových zistení, ktoré sú podstatné a esenciálne pre uznanie viny obžalovaného. Súd prvého stupňa skutočnosti získané zákonným spôsobom, ktoré svedčili v môj prospech opomenul vyhodnotiť, časť z nich vyhodnotil ako nepravdivú (výpoveď svedka A. H.) a ostatné skutočnosti svedčiace v môj neprospech vzal ako základ svojich skutkových a právnych záverov.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku teda vyplýva, že súd prvého stupňa založil rozhodnutie o mojej vine na skutkových zisteniach vychádzajúcich z týchto predpokladov:

- (i) výpovede jednotlivých svedkov a čiastočne aj obžalovaných dostatočne preukazujú, že som mal dávať pokyny osobám, ktoré sa zúčastňovali na výrube drevín a krov na dotknutých parcelách
- (ii) vyčíslenie spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín vypracované Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky je správne a môže vychádzať z podkladov, ktoré zabezpečil Ing. Michal Budinský (znalec pribratý orgánmi činnými v trestnom konaní)
- (iii) podklady (namerané hodnoty a údaje z miesta činu) zabezpečené Ing. Michalom Budinským môžu byť akceptované s ohľadom na jeho odbornú spôsobilosť.

Z vykonaného dokazovania však možno dôvodne konštatovať záver, že všetky vyššie uvedené predpoklady, z ktorých vychádzal súd prvého stupňa, sú mylné, a teda nesprávne. Pokiaľ sa týka prvého predpokladu, súd prvého stupňa hodnotil výpovede svedkov a obžalovaných veľmi nekriticky a tendenčne výlučne v môj neprospech, čo v žiadnom prípade nezodpovedá požiadavke náležitého hodnotenia dôkazov v intenciách ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Súd prvého stupňa sa v podstate len obmedzil na formálne konštatovanie, že „zo spáchania súdeného skutku som usvedčovaný viacerými dôkazmi, na seba nadväzujúcimi a vzájomne sa dopĺňajúcimi, a to čiastočne vlastnou výpoveďou, výpoveďami svedkov Ing. Y., A. H., A. H., T., Z., W., Ing. C...“, avšak bez toho, aby dôsledne analyzoval a vyhodnotil tieto výpovede v súlade s pravidlami logického úsudku a vyvodzovania skutkových zistení. Pokiaľ sa tak nestalo, súd prvého stupňa pochybil a jeho skutkové závery sú predčasné. Takýto postup súdu prvého stupňa je spôsobilý vyvolať závažný následok v podobe zásahu do práva obžalovaného na spravodlivý súdny proces. Pochybenie súdu prvého stupňa pri hodnotení dôkazov, a z toho vyplývajúcich skutkových zistení sa prejavilo aj pri konštrukcii skutkovej vety výrokovvej časti napadnutého rozsudku.

Zo skutkovej vety napadnutého rozsudku vyplýva, že „po predchádzajúcej vzájomnej dohode prostredníctvom spoločnosti T-Les Záhorie s.r.o., so sídlom M. Hollého 586/69, Borský Mikuláš, IČO: 36 840 858, oslovenej L. O., ktorá realizovala výrub drevín dodávateľským spôsobom s vedomím a súhlasom obžalovaného Mgr. M. T.“ a ďalej, že „uskutočnili neoprávnený výrub 223 ks drevín, a to borovíc, smrekov, vrb a topoľov, na ktoré sa nevzťahoval súhlas na výrub č. ŽPD-2014/00663-04/Chv.“ Vykonaným dokazovaním malo byť podľa súdu prvého stupňa preukázané moje úmyselné konanie. Takéto konštatovanie však vôbec z vykonaného dokazovania nevyplýva, a závery súdu prvého stupňa sú minimálne predčasné. Nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení sa koniec koncov prejavila aj v konštrukcii skutkovej vety výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Súd prvého

stupňa nekriticky prevzal argumenty obžaloby, pričom závažné procesné pochybenia sa snažil napraviť v konaní pred súdom tým, že akceptoval neprípustné dôkazy.

Zo skutkovej vety výrokovvej časti napadnutého rozsudku nie je vôbec jasné a zrozumiteľné, akého konkrétneho protiprávneho konania som sa mal dopustiť, s výnimkou toho, že som oslovil spoločnosť T-Les Záhorie s.r.o., so sídlom M. Hollého 586/69, Borský Mikuláš, IČO: 36 840 858 (ďalej len „T-Les“), ktorá realizovala výrub drevín na predmetných parcelách. Pokiaľ mal súd prvého stupňa za to, že neoprávnený výrub drevín vykonali pracovníci spoločnosti T-Les, ktorí boli pred tým oboznámení a uzrozumení s rozhodnutím mesta Liptovský Mikuláš (viď výpoveď svedka A. H., M. Z., Ing. F. Z.), teda s konkrétnymi obmedzeniami výrubu drevín, mal ich osobitne poučiť k takejto okolnosti, pretože v takom prípade sa stali podozrivými osobami vo vzťahu ku skutku, ktorý je predmetom obžaloby. Tento následok hodnotenia dôkazov však zostal zo strany súdu prvého stupňa opomenutý. Podozrivá osoba nemôže byť z podstaty veci vypočúvaná v procesnom postavení svedka, najmä ak z okolností prípadu nepochybne vyplýva, že sa svojím konaním podieľala na spáchaní skutku, ktorého objasňovanie je predmetom výsluchu.

Z výsluchu svedka A. H. vyplynulo, že som mu doručil všetky povolenia na výrub. Na mieste výrubu A. H. informoval ďalšie osoby, aké konkrétne dreviny sú určené na výrub v súlade s uvedeným povolením. Tvrdenie svedka A. H. potvrdil aj svedok M. Z., ktorý riadil výrub na mieste činu. Svedok Ing. F. Z. uviedol, že pri vykonávaní kontroly na mieste si vyžiadal od tam prítomných osôb povolenie na výrub drevín, pričom osoba nachádzajúca sa v stroji sa preukázala povolením - rozhodnutím mesta Liptovský Mikuláš. Súd prvého stupňa sa žiadnym spôsobom nevyrovnal s týmito výpoveďami v môj prospech, a rovnako ani so skutočnosťou, že moje pôsobenie na mieste bolo celkom odlišné vo vzťahu k výkonu rozhodnutia mesta Liptovský Mikuláš (toto rozhodnutie som len doručil spoločnosti T-Les) a k obhospodarovaniu tam nachádzajúceho sa lesného porastu, kde som vykonával funkciu lesného hospodára a označoval konkrétne lesné porasty k výrubu po predchádzajúcej kalamite. Súd prvého stupňa si tieto dve moje odlišné pozície zjednodušene spojil a vysvetlil celkom nelogickým spôsobom, ktorý prezentoval v napadnutom rozsudku (str. 24).

Súd prvého stupňa sa vôbec nevysporiadal s takou verzou skutku, že k výrubu drevín, ktorých výrub bol rozhodnutím mesta Liptovský Mikuláš zamietnutý, mohlo dôjsť aj v čase, kedy na mieste nepracovali zamestnanci spoločnosti T-Les. Z výpovede svedka M. Z. totiž vyplynulo, že „to, čo bolo vyznačené, to sme urobili, čo nebolo vyznačené, sme nerobili. Niečo určite ostalo. Nevieť povedať koľko a v ktorej časti.“ Z uvedeného je nepochybné, že pracovníci na mieste rozlišovali medzi drevinami, ktoré môžu vyrábať, a drevinami, na ktoré sa povolenie nevzťahuje. Súd prvého stupňa sa potom náležite nevyrovnal s inou verzou skutku, ktorá vyplynula z vykonaných dôkazov, ale bez relevantných a jednoznačných dôkazov sa priklonil k skutkovej verzii obžaloby. Ako som už uviedol, súd prvého stupňa nekriticky prevzal niektoré argumenty obžaloby bez toho, aby sa s rovnakou váhou vysporiadal aj s tvrdeniami a dôkazmi, ktoré svedčia v môj prospech.

Pokiaľ sa týka vyčíslenia spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín vypracovaného Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, tak k tomu som opakovane v priebehu hlavného pojednávania podával viaceré námietky, ktoré smerovali k neprípustnosti takéhoto dôkazu. Námietky boli odôvodnené v podstate na tom právnom základe, že pri vypracovaní vyčíslenia sa nemôže vychádzať z podkladov (merané hodnoty a údaje z miesta činu), ktoré zabezpečil Ing. Budinský ako znalec, ktorého do konania pribral orgán činný v trestnom konaní. Uvedený záver vychádza z tej skutočnosti, že Ing. Budinský ako znalec nebol vecne príslušný na vypracovanie znaleckého posudku na stanovenie spoločenskej hodnoty drevín. Ak teda Ing. Budinský nebol vecne príslušný znalec (k uvedenému záveru dospel aj súd prvého stupňa), nie je možné vychádzať pri vyčíslení spoločenskej hodnoty drevín (akoukoľvek relevantnou organizáciou) z podkladov, ktoré zabezpečil v tomto procesnom postavení.

Na základe vyššie uvedených dôvodov možno konštatovať záver, podľa ktorého súd prvého stupňa vykonal nesprávne, neúplné hodnotenie dôkazov, čo má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, najmä pre nejasnosť skutkových zistení.

Principiálnou úlohou a povinnosťou súdu prvého stupňa je odpovedať na otázky, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o vine. Pokiaľ súd prvého stupňa rezignoval na riadne odôvodnenie napadnutého rozsudku tým, že žiadnym spôsobom neodôvodnil právne úvahy pri posudzovaní dokázaných skutočností, spochybnil legitimitu svojich výsledkov a samotného napadnutého rozsudku.

S poukazom na uvedené skutkové a právne okolnosti preto navrhujem, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušil v zmysle § 321 ods.1 písm. a), b), c) Tr. poriadku a podľa § 322 ods.1 Tr. poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol."

Podľa § 326 ods. 1 Tr. por. o odvolaní rozhoduje odvolací súd na verejnom zasadnutí. Aj na neverejnom zasadnutí môže urobiť rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo 3 Tr. por. podľa § 318, § 320 ods. 1, § 321 ods. 1 alebo 2 Tr. por., ak je zrejmé, že chybu nemožno odstrániť na verejnom zasadnutí.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, predtým ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolania obžalovaných boli podané oprávnenými osobami a včas, v lehote stanovenej v § 309 Tr. por. V zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po splnení preskúmvacej povinnosti v rozsahu stanovenom v § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zistil, že odvolania obžalovaných sú dôvodné aj z iných ako nimi namietaných skutočností.

Obsah pojmu „skutok“ je opísaný v Trestnom poriadku, a to v ustanoveniach § 163 ods. 3, § 199 ods. 3, § 235 písm. c). Z týchto ustanovení je zrejmé, že skutok musí byť v rozsudku označený tak, ako je to uvedené v ustanovení § 163 ods. 3 Tr. por. Podstatu skutku treba vidieť predovšetkým v konaní páchatel'a a v následku, ktorý z neho vyplynul. Skutkovým zisteniam, ktoré sú podložené vykonanými dôkazmi, musí zodpovedať aj právna kvalifikácia skutku a ohraničenie skutku. Prvostupňový súd v skutku nesprávne ohraničil jeho páchanie.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu a najmä skutku uvedeného v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že tento neobsahuje zákonom predpísané náležitosti. V trestnom stíhaní, výsledkom ktorého bol napadnutý rozsudok, nebolo dostatočným spôsobom ozrejmené a preukázané tvrdenie o predchádzajúcej vzájomnej dohode medzi obžalovanými, výsledkom ktorej malo byť spáchanie súdeného protiprávneho konania. Najmä sa jedná o obsah predmetnej dohody medzi obžalovanými s výsledkom stíhaného trestného činu. Z hľadiska trestnej zodpovednosti obžalovaných je potrebné, aby skutok obsahoval jednoznačné skutočnosti svedčiace o úmyselnom konaní obžalovaných, ktoré má porušovať Trestný zákon. Nie je možné akceptovať, aby súd prvého stupňa nekritickým spôsobom prevzal tvrdenia obsiahnuté v podanej obžalobe, ktorá podľa názoru krajského súdu nebola dostatočným spôsobom odôvodnená. Protiprávne konanie tak, ako to namietali obžalovaní v podaných odvolaniach, nie je v konkrétnom prípade trestného stíhania riadnym spôsobom označené a odôvodnené. Zo samotného skutku obžaloby nie je zrejmá protiprávnosť konania obžalovaných. Všeobecné konštatovanie, podľa ktorého obžalovaný L. O. so súhlasom obžalovaného Mgr. M. T. oslovil obchodnú spoločnosť T-Les Záhorie, s.r.o. na výrub drevín, nie je možné z hľadiska skutkovej podstaty zločinu porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. (spáchaného v spolupáchateľstve) vyhodnotiť ako naplnenie jej zákonných znakov. V trestnom stíhaní nebolo doposiaľ jednoznačne preukázané, komu mal obžalovaný Mgr. M. T., resp. L. O. vydať pokyn na neoprávnený výrub drevín. Z vykonaného trestného konania a zabezpečených dôkazov mal krajský súd preukázané, že k neoprávnenému výrubu na konkrétnych parcelách došlo, a to v rozpore s vydaným súhlasom Mesta Liptovský Mikuláš. Pre ustálenie trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb je však potrebné, aby bolo jednoznačne zrejmé, kto a komu vydal príkaz, resp. požiadavku na takýto neoprávnený výrub. Zároveň je potrebné bez akýchkoľvek pochybností špecifikovať a označiť osobu, ktorá pracovníkom obchodnej spoločnosti T-Les Záhorie, s.r.o. vydala pokyn na realizovanie protiprávneho konania označeného v podanej obžalobe. Taktiež je nutné v ďalšom konaní rozlíšiť a upresniť, či zo strany obžalovaného L. O. sa jednalo o úmysel alebo nedbanlivosť pri kontrole vykonávaného výrubu. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že pilčiaci, ktorí vykonávali výrub, boli oboznámení s relevantným vydaným povolením. V trestnom konaní ale nebolo preukázané, prečo a z akých dôvodov vykonali výrub drevín v rozpore s jeho obsahom. Tieto skutočnosti v súhrne aj s argumentmi uvedenými v podaných odvolaniach obžalovaných spochybňujú záver o ich trestnej zodpovednosti, a to tak, ako je to uvedené v napadnutom rozsudku okresného súdu. Pokiaľ súd prvého stupňa dospeje k záveru o vine obžalovaných, samotný skutok uvedený v rozsudku, na rozdiel od podanej obžaloby prokurátora, musí obsahovať už zmienené skutočnosti a argumenty krajského súdu.

Pre uvedené skutočnosti preto krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu považoval za vyhlásený v rozpore so zákonom a bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Okresný súd sa v novom rozhodnutí musí dostatočným spôsobom vysporiadať aj s ďalšími argumentmi uvedenými v podaných odvolaniach obžalovaných. Podľa § 327 ods. 1 Tr. por. súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil. Právnym názorom treba rozumieť názor odvolacieho súdu vyslovený v otázkach procesného aj hmotného práva.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.